

VAKCINÁCIA – ETICKÉ ASPEKTY VO SVETLE PRAVOSLÁVNEJ VIEROUKY¹

V Sretenskej duchovnej akadémii sa 20. mája 2021 uskutočnil okrúhly stôl: „*Vakcinácia, etické aspekty vo svetle pravoslávnej vierouky*“. Na konci podujatia jeho účastníci prijali záverečný dokument.

Okrúhleho stola „*Vakcinácia – etické aspekty vo svetle pravoslávnej vierouky*“ sa zúčastnili členovia Medzismemovej rady Ruskej pravoslávnej cirkvi, experti z oblasti medicíny a biológie, zástupcovia pravoslávnej náboženskej obce a diskutovali o otázkach, ktoré vznikajú aj medzi deťmi pravoslávnej Cirkvi a týkajú sa očkovania proti infekcii COVID-19.

Veľké poďakovanie a úcta patri vedcom a lekárom, ktorí vyvinuli značné úsilie na prekonanie následkov a prevenciu ďalšieho šírenia infekcie COVID-19, ktorá vzala život mnohým ľuďom a do života národov vniesla rozvrat. Dnes, ako aj v minulosti, je vďaka úspechom vedy v oblasti medicíny, vrátane prevencie formou očkovania, možné zabrániť a obmedziť šírenie mnohých chorôb, zmierniť utrpenia, ktoré ľuďom spôsobujú, znížiť úmrtnosť a predĺžiť život. Mnohé epidémie z minulosti sa vytratili aj vďaka očkovaniu proti chorobám, ktoré ich spôsobili.

Historická skúsenosť Ruskej pravoslávnej cirkvi pozná príklady aktívnej účasti duchovenstva pri rozširovaní praxe očkovania ako lekárskeho postupu, ktorý je zameraný na ochranu zdravia a života človeka. Najmä dekrétom Posvätej Synody z roku 1804 bolo biskupom a duchovným odporúčané ľuďom objasňovať prínos očkovania proti kiahňam. Základy očkovania proti tejto chorobe boli vtedy zahrnuté do všeobecno-vzdelávacích disciplín vo vzdelávacom programe pre budúcich duchovných. Rozšírenie očkovania proti kiahňam podporoval napríklad svätý Inocent, moskovský metropolita.

Je mylná predstava, že principiálne odmietanie očkovania ako takého je viazané na pravoslávnu vierouku. Voľba dať sa, či nedať sa zaočkovať je individuálnym rozhodnutím každého človeka (v prípade dieťaťa – jeho rodičov alebo zákonných zástupcov), ktoré je prijímané na základe osobného presvedčenia, poznania, životnej skúsenosti, a tiež zohľadnenia informácií, ktoré získal od pracovníkov medicíny, vedeckej obce a vývojárov vakcín.

Ruská pravoslávna cirkev dôsledne zastáva princíp ochrany slobodnej voľby človeka pri použití alebo nepoužití nových a rýchlo sa vyvíjajúcich technológií, aj v oblasti medicíny. Konkrétne v Základoch sociálnej koncepcie Ruskej pravoslávnej cirkvi je zdôraznené, že: „*Vzťah medzi lekárom a pacientom musí byť založený na úcte k celistvosti, slobodnej voľbe a dôstojnosti osobnosti. Manipulovanie človekom aj v mene tých najušľachtilejších cieľov nie je prípustné*“. V súlade s uvedeným princípom a zároveň priznávajúc dôležitosť podpory iniciatív na prekonanie pandémie, vrátane rozsiahleho očkovania populácie, účastníci okrúhleho stola považujú za nutné ľuďom zaručiť slobodnú voľbu v súvislosti s očkovaním proti infekcii COVID-19 a vylúčiť akúkoľvek formu otvorenej, či skrytej segregácie ľudí, ktorí z hocakého dôvodu očkovanie odmietnu. Je potrebné poznamenať, že odhalené prípady manipulatívneho nátlaku na očkovanie a ďalších krokov zameraných proti vyššie spomenutej slobodnej voľbe, v spoločnosti vyvolávajú negatívne reakcie a umocňujú fámy a obavy vo vzťahu k opatreniam prijatým v oblasti zdravia.

¹ [Итоговый документ круглого стола «Вакцинация: этические аспекты в свете православного вероучения» / Официальные документы / Патриархия.ru \(patriarchia.ru\)](#)

Obavy časti spoločnosti s používania vakcín, aj vakcín proti infekcii COVID-19, okrem iného vznikajú aj z obáv, ktoré sú spojené s rizikom komplikácii po očkovaní a formálneho prístupu k imunoprevencii, neberúc do úvahy individuálne osobitosti ľudí. Účastníci okrúhleho stola podotkli, že posudzovanie účinnosti a rizika vedľajších účinkov medicínskych preparátov nepatrí medzi úlohy a kompetencie Cirkvi, zdôraznili význam širokej odbornej a verejnej diskusie o daných problémoch a vhodnom testovaní používaných liekov vo veci vedľajších účinkov, vrátane oneskorených a tiež ich certifikácie. Je rovnako dôležité, aby ľudia, ktorí o očkovaní uvažujú, mali plnohodnotné a dostupné informácie o očkovaní, o jeho potrebnosti a možných následkoch. Jasnú a verejnú podporu musí mať aj riešenie otázky vo vzťahu k dostatočnej lekárskej pomoci a sociálnej podpory ľudí, v prípade závažných alebo dlhotrvajúcich komplikácii po očkovaní.

Účastníci okrúhleho stola považujú za neprípustné a hriechne šírenie klamlivých učení, ktoré očkovanie stotožňujú s „prijatím pečate antikrista“, ako aj konšpirácie o tajnom čipovaní ľudí, ktoré sa má uskutočňovať prostredníctvom očkovania.

V cirkevnom spoločenstve vyvoláva rozpaky to, že pri vývoji a výrobe jednotlivých vakcín, aj niektorých vakcín proti infekcii COVID-19, boli použité bunkové kultúry, vypestované z buniek ľudských embryí získaných v dôsledku potratu, aj keď sa to stalo viac než pred polstoročím. V Základoch sociálnej koncepcie sa píše, že Ruska pravoslávne cirkev nepripúšťa „*odňatie a použitie tkanív a orgánov z potratov ľudských embryí v rôznych štádiách vývoja, pri snahe liečiť rôzne choroby*“. Je nutné poznamenať, že podľa informácii vývojárov samotné vakcíny neobsahujú bunky embryonálneho pôvodu, a vyššie spomenuté bunkové kultúry sa pri vývoji vakcín používajú už mnoho rokov. Zároveň, ako to poznamenali predstavitelia vedeckej obce – účastníci okrúhleho stola – pri testovaní v štádiu vývoja iných vakcín a mnohých iných medicínskych preparátov sa tiež používajú podobné bunkové kultúry z ľudských embryí. Účastníci okrúhleho stola, pri konštatovaní tejto situácie, považujú za nutné, aby farmaceutické spoločnosti hľadali možnosti využitia technológií, ktoré vylučujú použitie uvedených bunkových kultúr.

Účastníci okrúhleho stola s ohľadom na vyššie uvedené považujú, že v súčasnosti pri absencii dostupnej alternatívy, majúc na zreteli ohrozenie zdravia a života ľudí infekciou COVID-19, pravoslávny človek, ktorý sa proti tomu ochoreniu dá zaočkovať vakcínou, vyvinutou alebo testovanou s použitím bunkových kultúr z ľudských embryí, nie je spoluúčastníkom na hriechu potratu, v dôsledku ktorého bola táto bunková kultúra vytvorená. Pri možnosti výberu medzi podobnou vakcínou a vakcínou, vyvinutou bez použitia bunkových kultúr z ľudských embryí, účastníci okrúhleho stola uprednostňujú, vyjadrujú sa v prospech použitia druhého typu vakcín, ako eticky prijateľnejších.

Účastníci okrúhleho stola vyzývajú k rešpektovaniu postoja aj ľudí, ktorí pre seba aj svoje deti súhlasia s použitím vakcín, ktoré sú vyvinuté pomocou požitia bunkových kultúr ľudských embryí, ako aj tých, ktorí ich odmietajú.

Účastníci okrúhleho stola považujú za potrebné pokračovať v diskusii o morálnych aspektoch širokého používania bunkových kultúr v medicíne, vypestovaných z buniek ľudských embryí.